

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 44

гр. София, 24.06.2024 г.

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в закрито заседание на двадесет и четвърти юни през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: бриг. генерал РУМЕН ЛЮБ.
ПЕТКОВ

Членове: полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА
полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ

като разглежда докладваното от бриг. генерал РУМЕН ЛЮБ. ПЕТКОВ
Въззивно частно наказателно дело № 20246000600030 по описа за 2024
година

образувано по частен протест от капитан Евгения Щъркелова - прокурор при
ВОП – С. срещу Определение № 12/17.04.2024 г., постановено по ЧНД №
33/2024 г. по описа на СВС по частния протест и становище от М. В. И. –
жалбоподател по първоинстанционното дело.

Производството е по чл. 243, ал. 7 от НПК в касационната му фаза.

С протестираното определение състав на С. военен съд е отменил
постановление от 29.03.2024 г. на прокурор при Военно-окръжна прокуратура
– С., с което е прекратено досъдебното производство № /2023 г., пр. пр. №
.... /2022 г. по описа на ВОП – С. и е върнал делото на прокуратурата за
допълнително разследване.

В законоустановения срок е постъпил частен протест, в който се
твърди, че определението на първоинстанционния съд е неправилно и
незаконосъобразно и се прави искане същото да бъде отменено. В подкрепа
на твърденията си са изложили подробни съображения и доводи. Счита се от
прокурора, че от събраните по досъдебното производство доказателства не
може да бъде направен единствен възможен и категоричен извод, че е налице
извършено престъпление по чл. 379а НК. Твърди се, че изречените клетви не
могат да бъдат определени като насилствено или непристойно действие,
грубо нарушаващо войсковия ред и изразяващо явно неуважение към
войнската чест и достойнство. Твърди се, че явно неуважение към воинската
чест и достойнство на военнослужещ има, когато деецът с действията си
изразява открито висока степен на пренебрежение към личността на
военнослужещия и установения войсков ред какъвто не е според прокурора

настоящият случай, в който противоправното въздействие е насочено спрямо личността на военнослужещия, без да се засяга войсковият ред. Прави се извод, че с постъпката си К. не е целял да засегне грубо както войсковия ред, така и личността на И., а също и достойнството му на офицер. С изложените аргументи постановлението на прокурора се счита за законосъобразно.

По подадения частен протест е депозирано становище от М. В. И. – пострадал, в което се сочи, че обжалваното определение е правилно, законосъобразно и подробно мотивирано и като такова следва изцяло да бъде потвърдено.

За да се произнесе, Военно-апелативния съд в настоящия състав взе предвид следното:

Хронологично досъдебното производство се е развило по следния ред.

Досъдебно производство №/2023г., пр. пр. №/2022 г. по описа на ВОП - гр. С. е образувано с постановление на прокурор при Военно-апелативна прокуратура и водено за това, че на 18.10.2022 г. офицер от сектор „.....“ в в обидил лице по чл. 371, б. „а“ от НК, а именно М. И. - началник Сектор „.....“ в на, в негово присъствие, с репликата „Да пукнеш дано, болест да те яде, проклинам те“, като е посочено, че деянието е извършено от подчинен срещу началник - престъпление по чл. 378, ал.2, пр.1, вр. ал.1, пр.1 от НК.

С постановление на прокурор при ВОП-С. от 21.02.2024 г. досъдебно производство №/2023г., пр. пр. №/2022 г. по описа на ВОП - гр. С. е прекратено на правно основание чл. 243, ал.1, т.1, вр. чл. 24, ал.1, т.1 от НПК. Препис от постановлението за прекратяване е изпратен на М. В. И., който, в законоустановения срок е подал жалба срещу постановлението на ВОП - С. от 21.02.2024 г.

Сят военен съд е образувал ЧНД № 20246100200020, по което с Определение № 6/05.03.2024 г. е отменил постановлението за прекратяване на досъдебното производство и е върнал делото на ВОП - С. за допълнително разследване с указанието доказателствената съвкупност да бъде анализирана с оглед константната практика за престъпленията по Глава 13 от НК и да бъде изготвен законосъобразен и обоснован прокурорски акт.

Последвало постановление на Военно-окръжна прокуратура - С. от 29.03.2024 г. по досъдебно производство №/2023 г., пр. пр. №/2022 г. по описа на ВОП - гр. С., с което прокурорът приел, че от доказателствата по делото по безспорен и категоричен начин се установява, че на 14.10.2022 г. в дежурната стая на и ПСК в сградата на Пети битов корпус на „.....“ М.К., командир на рота в сектор „.....“ в – „.....“ – гр. В.Т. отправил няколкократно към прекия си началник – М. И., началник на сектора, в негово присъствие и в присъствието на още двама военнослужещи думите „Болест да те яде, да пукнеш дано! Проклинам те!“ След това прокурорът направил анализ на правната природа на престъплението по чл. 378, ал. 2, пр.

1, вр. ал. 1, пр. 1 от НК, достигайки до извод, че изречените думи не изпълват състава на престъплението обида, тъй като клетвите не изразяват негативна оценка за личността на И. под формата на епитети, квалификации, сравнения, обидни жестове, които да засягат честта и достойнството му на военнослужещ. Прокурорът счел, че не се касае и за престъпления по чл. 379а от НК и по чл. 372, ал. 1 от НК, тъй като К. е изпълнил нареждането на началниците си да оформи надлежно книгата за приемане и предаване на стаята на съхранение на оръжието и да затвори и запечата оръжейната стая, макар и след произнасянето на клетвите. Поведението на К. прокурорът квалифицирал като нарушение на военната дисциплина по смисъла на ЗОВСРБ и Етичния кодекс за поведение на военнослужещите, като преценката за налагане на дисциплинарно наказание на военнослужещия е от компетентността на неговите началници. С аргумента, че деянието не съставлява престъпление, прокурорът прекратил досъдебно производство №/2023г., пр. пр. №/2022 г. по описа на ВОП - гр. С..

Недоволен от произнасянето на прокуратурата, М. В. И. отново атакувал прокурорския акт, като подал жалба срещу него до С. военен съд.

С. военен съд образувал ЧНД № 20246100200033 по опис на СВС, по което с Определение № 12/17.04.2024 г. – предмет на настоящата проверка, отменил постановлението за прекратяване на досъдебното производство и върнал делото на ВОП - С. за допълнително разследване, като отново дал указания да бъде извършен анализ на доказателствената съвкупност, с оглед изречените думи и присъстващите лица съобразно константната практика по глава 13 от НК.

Военно-апелативният съд, в настоящия състав, намира за неоснователен протеста срещу Определение № 12/17.04.2024 г., постановено по ЧНД № 33/2024 г. по описа на СВС.

Изложените в протеста доводи не могат да бъдат възприети като обосновани и съобразени с правната теория и съдебната практика.

В контролираното определение първоинстанционният съд обстойно е обсъдил защо е приел, че постановлението от 29.03.2024 г. на прокурор от ВОП – С., с което е прекратено досъдебното производство №/2023 г., пр. пр. №/2022 г. по описа на ВОП – С. е незаконосъобразно и досъдебното производство следва да бъде върнато на ВОП – С. за допълнително разследване, като е дал съответни указания, които следва да бъдат изпълнени.

Направен е подробен анализ на правната същност на престъпленията по чл. 277 от НК, чл. 288 от НК, чл. 379 от НК, чл. 379а от НК и други относими към обсъжданата ситуация норми в същия кодекс, като са съпоставени проявите форми на изпълнителните деяния по тези престъпления, в духа на теорията и съдебната практика. Този анализ е основан изцяло на прегледа на съдебната практика в сборника „Военни престъпления и подсъдност на военните съдилища“, ВС на Република България, Военна колегия, изд. 1995 г., с който Военно-апелативният съд е запознат и споделя напълно, поради което няма нужда да бъде преповтарян.

Няма спор, че за да прекрати наказателното производство, прокурорът е длъжен да се увери, че в рамките на установените факти не са налице данни не само за престъплението, за което е образувано производството и по първоначалната квалификация на деянието, но и не са налице данни - изобщо, за извършено престъпление от общ характер. Действително, в дискреция на прокуратурата е да подведе установените действия на наказателноотговорното лице под конкретен състав на престъпление от общ характер. В конкретния случай, обаче, направената оценка от прокурора на събраните доказателства от правна страна е непълна, неясна и неубедителна, включително по отношение обективния критерий за унизителността и обществената неприемливост на употребените от К. клетви (несъмнено по съдържанието си оскърбителна, т.е. инвективна лексика) по отношение на прекия му началник И., във връзка с изпълнението на задължения по реда на съхранение на оръжието, както и по отношение субординацията началник-подчинен в Българската армия.

Прокурорът се е задоволил да отбележи, че обект на посегателство по чл. 378, ал. 2 от НК са обществените отношения, свързани с уставните изисквания за отношенията между военнослужещите, подчинеността в армията и изискванията за спазване на военната чест, като предмет на посегателство е личната чест и достойнство на военнослужещите – същевременно приемайки, че отправените от К. думи към началника му представляват зложелателни думи към него да му се случи нещо лошо, но не и изразена негативна оценка за личността на И.. Лаконично е отбелязано в постановлението и че според прокурора не се касае и за престъпление по смисъла на чл. 379а и чл. 372 от НК, без изводът за това да е надлежно аргументиран.

Следва да се отбележи, че независимо от общите характеристики на съставите на престъпленията обида и хулиганство, случаят се отнася до особен обект на престъпна дейност, какъвто са обществените отношения, свързани с подчинеността и военната чест. Това налага оценката на събраните доказателства и съобразно понятието войскови ред, който поначало е усложнена съвкупност от обществени отношения, регламентирани със закон и подзаконови нормативни актове и съществен негов елемент са уставните взаимоотношения между военнослужещите, а задължението за спазването на последните важи за всеки военнослужещ – каквато оценка не е извършена от прокурора в конкретния случай.

Касае се за изначален пропуск на прокурора, въз основа на установените при разследването факти, да открие наличието на елементи от състава на престъпление от общ характер, или пък – не откривайки такива елементи, да аргументира убедително и в съответствие с теорията и практиката правните си изводи в тази връзка.

По тези изложени съображения и на основание чл. 243 ал.8 от НПК Военно-апелативният съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Определение № 12/17.04.2024 г., постановено по ЧНД
№ 33/2024 г. по описа на Военен съд - С..

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване или протест

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____